

Afdeling	: R&E - Algemeen	B&W-voorstel:
Naam opsteller voorstel	: Werner Mentens	DJ-2161671
Portefuillehouder	: M.J. (Martijn) van den Heuvel Msc.	Zaaknummer:
		2161653
		Publicatie:
		Openbaar

Onderwerp

Aanvraag erkenning UNESCO Mens en Biosfeergebied Grenspark Kempen~Broek.

Voorstel

In te stemmen met de aanvraag tot erkenning UNESCO Mens en Biosfeer.

Inleiding

In 2016 is het proces opgestart om het Grenspark Kempen~Broek te laten erkennen als UNESCO Mens- en Biosfeer gebied. De Biosfeergebieden hebben als doel de ontwikkeling van een evenwichtige relatie tussen de mens en zijn natuurlijke leefomgeving. Wereldwijd zijn er 22 Biosfeergebieden erkend. In Nederland heeft enkel het cultuurlandschap De Maasheggen deze erkenning. Het Grenspark wordt bij het behalen van deze erkenning het eerste grensoverschrijdende Biosfeergebied van Nederland en het eerste Biosfeergebied in Vlaanderen.

De erkenning als UNESCO Mens- en Biosfeergebied wordt gezien als een internationaal uithangbord van de kwaliteit van het landschap en wijze waarop de maatschappij met haar landschap omgaat.

Doel(en)

Met het indienen van het aanvraagdossier kan de procedure tot erkenning van het Grenspark Kempen~Broek als UNESCO Mens- en Biosfeergebied opgestart worden.

Resultaten

Het behalen van de erkenning als UNESCO mens- en Biosfeergebied in het derde kwartaal van 2024.

Weert, 24 juli 2023	S		B	W	W	W	W	W
	HvdB		RV	MvdH	WvE	SW	LS	MF
		akkoord						
		bespreken						

Soort besluit: Besluit college

In te vullen door het B&W secretariaat:

- Akkoord
 Akkoord met tekstuele aanpassing door portefeuillehouder
 Anders, nl.:
- Niet akkoord
 Gewijzigde versie

Beslissing d.d.: 19 september 2023

Nummer: 6

De secretaris,

Activiteiten

Bij de voorbereiding van de aanvraag zijn een landschapsbiografie, een masterplan en een operationeel programma opgesteld. De landschapsbiografie beschrijft de ontwikkeling en de verschijningsvorm van het landschap en de wijze waarop de mens door de eeuwen heen hiervan gebruik heeft gemaakt. Het masterplan beschrijft de ontwikkelingsrichting van het landschap om ervoor te zorgen dat de waarden, authenticiteit en integriteit ervan voor de toekomst behouden blijven. In het operationeel programma zijn projecten en ontwikkelingen voor zover bekend voor de komende 10 jaar van alle partners van het Grenspark opgenomen. De documenten zijn tot stand gekomen vanuit overleg met de 40 partners van het Grenspark Kempen~Broek. Vanuit het beleid van de gemeente Weert is gebruik gemaakt van vastgestelde visie en plannen zoals de strategische visie Weert2030, landbouwvisie, natuur- en landschapsvisie en concept omgevingsvisie.

Argumenten

UNESCO Mens en Biosfeer erkenning voor het Grenspark Kempen~Broek.

In de periode 2012 – 2014 zijn bij diverse jureringen de internationale kwaliteiten van het Grenspark geprezen. Tegelijk werd in de jurybeoordelingen aangegeven dat de kwaliteit van het gebied nog te weinig bekend is en te weinig uitgedragen wordt. Naar aanleiding hiervan is een afweging gemaakt op welke wijze meer bekendheid aan het gebied gegeven kon worden. De erkenning als UNESCO Mens en Biosfeer is het meest passend om de kwaliteit van het grensoverschrijdend landschap en de wijze waarop de partners al jaren lang samenwerken uit te dragen. De achterliggende reden voor deze keuze is dat UNESCO geen bijkomende wet- of regelgeving oplegt. Wel dient het samenwerkingsverband uitvoering te geven aan de ontwikkelingen vanuit het masterplan en het operationeel programma om daarmee erkenning te kunnen blijven behouden.

Op vraag van de stuurgroep van het Grenspark is in 2016 de voorbereiding voor de aanvraag opgestart. De status als UNESCO Mens en Biosfeer-erkenning is bovendien een internationale kwaliteitsstandaard die je niet zomaar krijgt, maar die je blijvend moet verdienen. Tienjaarlijkse evaluaties zorgen er voor dat de verschillende actoren voortdurend worden herinnerd aan hun betrokkenheid om gezamenlijk de kwaliteiten van hún gebied te blijven behouden en zelfs te versterken.

Een kwaliteitslabel voor het Grenspark Kempen~Broek met internationale allure.

Met het indienen van de aanvraag tot erkenning als UNESCO Mens- en Biosfeergebied streeft het Grenspark internationale publiciteit en promotie voor het grensoverschrijdend landschap na. Het aanvragen/verkrijgen van deze Mens en Biosfeer-status is geen doel op zich. Het is een middel om de ingezette weg van integrale en gebiedsgerichte samenwerking in het Grenspark Kempen~Broek te versterken en zelfs uit te breiden. Het behalen van deze erkenning kan een hefboom zijn voor nieuwe kansen die de partners in het gebied gezamenlijk opnemen en die bijdragen aan een nog sterkere samenwerking en aan een nog mooier gebied.

Aanjager voor investeringen.

De status van Unesco Mens- en Biosfeergebied kan een sterke impuls voor de toeristisch recreatieve economie in de grensregio genereren. De erkenning draagt er eveneens aan bij dat (internationale) investeringen (o.a. Europese subsidies) gemakkelijker beschikbaar komen. Als UNESCO Mens- en Biosfeergebied geeft het Grenspark Kempen~Broek meer naamsbekendheid en zal de aantrekkingskracht van het gebied doen toenemen. De erkenning heeft direct en indirect positieve gevolgen voor onder meer de toeristisch-recreatieve sector in de gemeente Weert. Het stimuleert regio's om op een innovatieve manier de bescherming van natuur en landschap te verzoenen met sociale en economische ontwikkeling.

Duurzame samenwerking.

Sinds eind 2016 wordt gewerkt aan de voorbereiding om een aanvraag voor de erkenning als UNESCO Mens- en Biosfeergebied in te dienen. De aanvraag wordt samen met de partnergroep met de vertegenwoordiging vanuit een 40-tal organisaties voorbereid om er zo voor te zorgen dat de aanvraag en erkenning gedragen wordt.

Het Mens- en Biosfeer-programma vertaalt de principes van duurzame ontwikkelingsdoelen (SDG's) van de Verenigde Naties naar een lokale context en maakt zo de verbinding tussen wetenschap, maatschappij en beleid.

De erkenning draagt bij aan de Strategische visie Werken aan Weert 2030.

Vanuit de Strategische Visie werken we aan "de groene thuishaven Weert". De Strategische Visie Werken aan Weert 2030 geeft aan dat Weert in 2030 goed ontsloten en verweven is met de regio, tot over de provincie- en landsgrenzen heen. Daarnaast dat Weert trots is op haar natuurlijke en landschappelijke kwaliteiten. Met het versterken van de grensoverschrijdende samenwerking en de erkenning als UNESCO Mens- en Biosfeergebied versterken we deze ambities en zorgen er zo voor dat visie grensoverschrijdend uitgedragen wordt.

Kanttekeningen en risico's

In het voorbereidingstraject is ruimschoots tijd genomen om alle partners mee te nemen in het proces. Op diverse momenten zijn de stakeholders gevraagd om te reageren op concept stukken. De voorbije jaren is gebleken dat voor de agrarische belangenorganisaties het proces om te komen tot de erkenning van de UNESCO status moeilijk te verenigen was met de huidige landelijke discussies omtrent stikstofproblematiek. De agrarische belangenorganisatie LLTB heeft aangegeven niet langer de aanvraagprocedure te steunen, maar ze willen de procedure niet tegenhouden. Haar Belgische partner, Boerenbond, heeft in het voorbereidingstraject vanuit dezelfde invalshoek haar opmerkingen kenbaar gemaakt, doch heeft zij de keuze gemaakt de kandidatuur actief te willen blijven steunen. Zij willen in overleg blijven met de partners om de ontwikkelingen te kunnen blijven volgen.

Financiële, personele en juridische gevolgen

Voorliggende besluit heeft geen financiële consequenties. De ambtelijke inzet wordt opgevangen binnen de reguliere taken en werkzaamheden voor het Grenspark Kempen~Broek. Projecten en ontwikkelingen welke betrekking hebben op de gemeente Weert zijn onderwerp van separate besluitvorming dan wel komen terug in het op te stellen programma Buitengebied.

Overleg gevoerd met

Intern:

Caroline Schrurs, adviseur toerisme en recreatie, afdeling R&E

Irma Schmitz, specialist buitengebied, afdeling R&E

Hans Corsten, regisseur Buitengebied, afdeling R&E

Extern:

Stuurgroep Kempen~Broek bestaande uit gemeenten Weert, Cranendonck, Nederweert, Bocholt, Kinrooi, Bree, Maaseik, de provincies Limburg (NL en B).

Regionaal Landschap Kempen en Maasland.

Participatie

In het voorbereidingstraject is de gehele partnergroep meermaals samen gekomen om het aanvraagdossier te bespreken. In het operationeel programma is een overzicht opgenomen van de leden van de partnergroep.

Communicatie

Vanuit het samenwerkingsverband wordt in het najaar van 2023 een gezamenlijke communicatie- en netwerkbijeenkomst voorbereid. In de zomer van 2024 maakt de beoordelingscommissie haar preadvies bekend. Daarna zal een communicatieplan opgesteld worden waarmee we als samenwerkingsverband, maar ook als gemeente betekenis geven aan de internationale erkenning.

De raad wordt geïnformeerd via de bijgevoegde raadsinformatiebrief.

Planning

Eind september 2023 wordt het aanvraagdossier aangeleverd bij de Internationale commissie voor Biosfeergebieden. Deze commissie komt één keer per jaar bij elkaar en doet een aanbeveling aan de International Coördinating Council van het Mens en Biosfeer-programma die een finale beslissing neemt. De finale beslissing wordt in het derde kwartaal van 2024 verwacht.

Evaluatie

De erkenning van Mens- en Biosfeer gebieden wordt gemonitord op basis van de voortgang in het operationeel programma. Na de periode van 10 jaar na toewijzing van de erkenning dient een formele evaluatie plaats te vinden waarbij de status herbevestigd kan worden of dat het gebied de status verliest.

Bijlage(n)

1. Aanvraagdossier Biosfeererkenning
2. Masterplan 2024-2047
3. Operationeel programma 2024-2029
4. Landschapsbiografie Kempen~Broek
5. Raadsinformatiebrief